

Deze website maakt gebruik van cookies (meer informatie). Als u deze site blijft gebruiken, gaan wij er vanuit dat u hiermee akkoord gaat.

Akkoord

Speels gedrag nooit een sport- en spelsituatie?

VAST 2024 / N-008

Rechtbank Limburg

29 november 2023, C/03/309024 / HA ZA 220400

mr. Hurkens

BW artikel 6:162

Rechtsvraag

Is speels gedrag, waarbij onbedoeld oorletsel ontstaat, aan te merken als een onrechtmatige daad?

In het kort

Een avondje uit in het centrum van Maastricht eindigt in een ongelukkige stoeipartij met ernstig oorletsel tot gevolg. Op de nacht van 19 op 20 augustus 2017 lopen de eiser en de gedaagde terug van een café naar hun auto om huiswaarts te keren. Tijdens het lopen krijgt de eiser, gedurende een vermeende stoeipartij, onbedoeld een klap op zijn linkeroor van de gedaagde, met schade tot gevolg.

In dit tussenvonnissen laat de rechtbank zich uit over de aansprakelijkheidsvraag. De rechtbank oordeelt dat de gedaagde in zijn verklaringen niet betwist dat hij de eiser op zijn oor heeft geraakt en dat hij op de hoogte was van de oorklachten van de eiser. De rechtbank gaat om deze reden ervan uit dat de gedaagde de eiser daadwerkelijk op zijn oor raakte. Vervolgens past de rechtbank de gebruikelijke maatstaf van gevaarstelling toe. Het verweer van de gedaagde dat er sprake was van een sport- en spelsituatie verwerpt de rechtbank. Stoeien valt namelijk onder 'speels gedrag' en is daarom geen sport- en spelsituatie. Uit het vastgestelde feit dat de gedaagde de eiser op zijn oor raakte, concludeert de rechtbank dat de vereiste zorgvuldigheid niet in acht is genomen. De gedaagde handelde dus toerekenbaar onrechtmatig. Vervolgens oordeelt de rechtbank dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen het letsel en de klap op het oor. Conclusie is dat de gedaagde onrechtmatig heeft gehandeld jegens de eiser.

In tegengestelde zin

Rb. Limburg 27 februari 2019, [ECLI:NL:RBLIM:2019:1865](https://www.eclinet.nl/art/4788/speels-gedrag-nooit-eeen-sport-en-spelsituatie?auth=jL%2fLME1VywGpwkY%2fRqGv9QEULDynnh%2fgZcZ4...)

Tip voor de praktijk

Speels gedrag kan zich ook voordoen in de context van een sport- en spelsituatie.

Noot

1. Deze uitspraak is interessant, omdat de rechtbank lijkt te oordelen dat speels gedrag per definitie geen sport- en spelsituatie kan opleveren. De rechtbank oordeelt in de laatste zin van rechtsoverweging 4.3: *'Van de sport- en spelsituaties moet echter worden onderscheiden de*

categorie van situaties met "speels gedrag", waarvoor deze verhoogde aansprakelijkheidsdrempel niet geldt, zodat de "normale" (strengere) maatstaf voor gevaarzetting van toepassing is.'

2. Dit oordeel is van belang omdat in sport- en spelsituaties – in de woorden van de Hoge Raad – een zogeheten verhoogde drempel voor aansprakelijkheid geldt: gedrag dat tot schade leidt in een sport en spelcontext is minder snel onrechtmatig dan in een andere context. In deze noot neem ik daarom de beoordeling van de rechtbank van het gevaarzettend handelen onder de loep, waarbij ik specifiek inga op de kwalificatie van 'speels gedrag' in het kader van de beoordeling van gevaarzettend handelen en het verschil met een sport en spelsituatie.

3. In lijn met vaste jurisprudentie van de Hoge Raad (zie onder meer HR 9 december 1994, *NJ* 1996/403 (*Zwiepende tak*)) overweegt de rechtbank allereerst dat een gevaarscheppende gedraging slechts als onrechtmatig wordt beschouwd indien de mate van de waarschijnlijkheid van schade als gevolg van dat gedrag zo groot is dat de dader zich daarvan naar maatstaven van zorgvuldigheid had moeten onthouden. De gezichtspunten uit het *Kelderluik*-arrest, zijnde de grootte van de kans dat een ongeval zich voordoet, de ernst van de gevolgen van het ongeval en de bezwaarlijkheid van de te nemen veiligheidsmaatregelen, zijn hierbij relevant. De waarschijnlijkheid van onoplettend of onvoorzichtig gedrag wordt door de rechtbank buiten beschouwing gelaten.

4. Daarnaast is – zo overweegt de rechtbank – ook de context van het handelen van belang. De context kan ertoe leiden dat een hogere aansprakelijkheidsdrempel geldt. Dat wil zeggen dat bepaald gedrag minder snel als onrechtmatig wordt beschouwd in een specifieke context. Dit is bijvoorbeeld het geval in een sport- en spelsituatie. Volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad geldt dat gevaarzetting in de verhouding tussen deelnemers aan een sport- en spelsituatie minder snel onrechtmatig wordt geacht en daarmee dus een hogere aansprakelijkheidsdrempel geldt. De gedachte hierachter is dat deelnemers van elkaar mogen verwachten dat de betreffende activiteit tot op zekere hoogte tot gevaarlijke gedragingen zou kunnen leiden.¹

5. Maar wanneer is precies sprake van een sport- en spelsituatie? Over bepaalde sport- en spelsituaties zoals in een voetbal- of hockeywedstrijd, zal weinig tot geen discussie bestaan. Het zijn de grensgevallen die tot discussie kunnen leiden. In de literatuur wordt schade ontstaan als gevolg van een onschuldig bedoelde handeling, waaronder stoeien, grappen en dollen geschaard onder 'speels gedrag'.²

6. Anders dan de rechtbank evenwel lijkt te veronderstellen, kan ook speels gedrag onder omstandigheden vallen onder een sport- en spelsituatie.³ De kwalificatie als een sport- of spelsituatie hangt immers af van de concrete omstandigheden van het geval, waarbij het aankomt op de onderlinge verhoudingen tussen de betrokken partijen.⁴ Paijmans beschrijft dat het daarbij met name gaat om de vraag of een deelnemer op een bepaald moment voor, tijdens of na de sport of het spel, bepaald gedrag van de ander mocht verwachten.⁵

7. Uit de jurisprudentie omtrent 'speels gedrag' en een sport- en spelsituatie zijn een aantal specifieke kenmerken te destilleren. Ten eerste is van belang of partijen wederzijds hebben deelgenomen aan de activiteit.⁶ Daarnaast is van belang dat partijen bewust hebben deelgenomen

aan de activiteit.⁷ Ook is van belang dat de gedraging een onderdeel is van het spel en dat de gedraging niet valt aan te merken als een kwade streek.⁸ Het eenzijdig toevoegen van een onverwachte, niet ongevaarlijke activiteit kan een sport- en spelsituatie juist doorbreken.⁹ Ook de omstandigheid dat een deelnemer de tijd heeft gehad om na te denken voor hij zijn gedraging inzet en dan een fout maakte, kan een sport- en spelsituatie doorbreken.¹⁰

8. De lagere rechtspraak waarin de aansprakelijkheid voor schade als gevolg 'speels gedrag' aan de orde is, laat evenwel zien dat een situatie van speels gedrag zelden als sport en spelsituatie wordt bestempeld.¹¹

9. De rechtbank Limburg past in dit geval het juridisch kader toe op de feiten en omstandigheden en concludeert dat stoeien niet onder een sport- en spelsituatie valt. Stoeien is namelijk speels gedrag. De gedraging dient daarom beoordeeld te worden aan de normale maatstaf voor gevaarzetting. De rechtbank oordeelt vervolgens dat de maatschappelijke zorgvuldigheid met zich brengt dat men elkaar niet op kwetsbare delen van het lichaam slaat, omdat naar algemene bekendheid de kans op (ernstig) letsel groot is. Dit geldt ook tijdens het stoeien. In het algemeen geldt dat men tijdens het stoeien een harde klap op het oor niet hoeft te verwachten. Gedaagde heeft met de harde klap op het oor van eiser niet de vereiste zorgvuldigheid in acht genomen en heeft zich daarom onrechtmatig gedragen.

10. Naar mijn mening is het oordeel van de rechtbank dat gedaagde in deze casus onrechtmatig heeft gehandeld niet onbegrijpelijk. Uit de verklaring van de eiser volgt dat gedaagde eenzijdig aan het stoeien was met de eiser, waardoor het voor de hand lag om aan te nemen dat een sport- en spelsituatie inderdaad niet van toepassing is. Ik ben het echter niet eens met het oordeel dat stoeien, als zijnde 'speels gedrag', per definitie niet valt onder een sport- en spelsituatie. De aanknopingspunten uit de hiervoor behandelde jurisprudentie laten zien dat 'speels gedrag' wel degelijk onder omstandigheden zou kunnen vallen onder een sport- en spelsituatie. Het had naar mijn mening anders kunnen uitpakken als kwam vast te staan dat partijen wederzijds en bewust overgingen tot een stoeipartij. Naar mijn mening zouden de elementen van wederzijds overgaan tot stoeien en bewust overgaan tot stoeien, het aannemen van een sport- en spelsituatie rechtvaardigen. De opvatting dat speels gedrag per definitie geen sport en spelsituatie kan opleveren lijkt mij in ieder geval niet juist.

Noten

¹ HR 28 juni 1991, 14235, *NJ* 1992/622.

² Jansen, GS Onrechtmatige daad, art. 6:162 BW, aant. 6.12.1.

³ Jansen, GS Onrechtmatige daad, art. 6:162 BW, aant. 6.12.1.

⁴ B.M. Paijmans, *Sport en spel. In de verlenging?*, *Letsel & Schade* 2015, afl. 4, p. 5-27.

⁵ B.M. Paijmans, *Sport en spel. In de verlenging?*, *Letsel & Schade* 2015, afl. 4, p. 5-27.

⁶ Rb. Utrecht 7 december 2005, [ECLI:NL:RBUTR:2005:AU7713](https://www.eclinet.nl/art/4788/speels-gedrag-nooit-een-sport-en-spelsituatie?auth=jL%2fLME1VywGpwkY%2fRqGv9QEULDynnh%2fgZcZ4...).

⁷ Rb. Breda 28 november 2007, [ECLI:NL:RBBRE:2007:BB9583](#).

⁸ Rb. Limburg 27 februari 2019, [ECLI:NL:RBLIM:2019:1865](#), r.o. 2.10.

⁹ Rb. Leeuwarden 31 mei 2005, [ECLI:NL:RBLEE:2005:AZ5010](#), NJF 2006/615.

¹⁰ B.M. Pajmans, *Sport en spel. In de verlenging?*, *Letsel & Schade* 2015, afl. 4, p. 5-27.

¹¹ Zie bijv. rb. Limburg 27 februari 2019, [ECLI:NL:RBLIM:2019:1865](#).

Keywords

Aansprakelijkheidsrecht

Gevaarzetting

Onrechtmatige daad

Oorletsel

Speels gedrag

Sport- en spel

Vindplaatsen

[ECLI:NL:RBLIM:2023:7197](#)

Auteur(s)

Kees van Klaveren

Advocaat bij Stadermann Luiten Advocaten

[LinkedIn](#)